

TARIM MAKİNELERİ

*Konya
Tarım
Makineleri
Sektörünün
Dünü,
Bugünü
ve Yarını*

...

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

PROJE SAHİBİ
KONYA TİCARET ODASI

PROJE DENETLEYİCİSİ
Hüsamettin GÜNGÖR
Osman Yunus DOĞAN
Nurhan KOYUNCU
Tuğçe Merve BARİP

**SEKTÖREL BİLGİLER VE
İSTATİSTİKİ VERİLER**
Konya Ticaret Odası
Konya ABİGEM

DERLEYEN VE HAZIRLAYAN
Konya Ticaret Odası
Konya ABİGEM

1882

KONYA TICARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

KONYA TICARET ODASI
YATAP KONYA ULUSLARARASI
FUAR MERKEZİ

0312 / ENTRANCE

KONYA TICARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

KONYA TICARET ODASI

Anadolu'da yeni üretim merkezlerinin oluşturulmaya başlanması son otuz yılda kazandığımız en büyük avantajlardan biri. Bu noktadan hareketle Anadolu'nun üretim yükünü çekecek merkez şehirlerden bir tanesi de ekonomik gelişimi ve potansiyeli ile Konya. Konya, sanayileşmede kısa bir geçmişe sahip olan, son on beş yılda gerçekleştirdiği hamleler ile bugün dünyaca tanınan bir üretim ve ticaret merkezi haline gelen, dünyaya açılan firmaları, modern ve bilimsel üretimi ve ticareti, üniversiteleri, organize sanayi bölgeleri ve uluslararası fuar merkezi ile Türkiye'nin örnek şehirlerinden biri. Tarihi birikiminden aldığı kültürel mirasını bugünlere taşıyan, dünyaya barış, kardeşlik ve insan sevgisi mesajlarının verildiği, birlik ve beraberliğin yaşam felsefesi haline geldiği, tevazunun ve nezaketin yüzyıllarca hüküm sürdüğü müstesna bir şehir olan Konya, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, odaları ve borsası ile oluşturduğu birlik ruhuyla şehrin ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda gelişmesini sağladı. İşsizliğin yüzde 5'in altında olduğu Konya'nın en büyük başarılarından biri de son yıllarda hızla artan ihracatı. 178 ülkeye ihracat yapan, 2001 yılı Türkiye ihracatından aldığı pay %03 ve ihracat tutarı 100 milyon dolar olan Konya'nın on beş yılda ihracatı % 1.500 oranında artarak 1.5 milyar dolar seviyelerine yükseldi ve Türkiye ihracatından aldığı pay % 1'in üzerine çıktı. Son on beş yılda ihracatta Türkiye ortalaması 5 kat artarken,

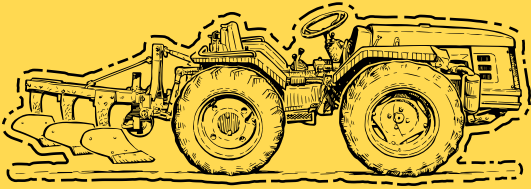

Konya ihracatını 15 kat artırarak dünya çapında bir başarı öyküsü yazdı. Bugün Konya, önümüzdeki on yıl içinde Türkiye ihracatından % 3 pay alacak potansiyele sahip. Tek bir sektör yerine birçok farklı sektörde üretim yapılmasına imkan sunan Konya sanayisi uluslararası rekabette şehrimize büyük bir avantaj sağlarken, Konya, Gıda, Makine, Mobilya, Otomotiv Yedek Parça, Plastik, Araç Üstü Ekipmanları ve Asansör, Ayakkabı-Tekstil, ve Tarım Makinaları sektörlerinde düşük maliyetli ve daha kaliteli ürünler sunarak dünya piyasasında varlığını hissettiriyor. Tarihi ve kültürel birikimi, coğrafi özellikleri ve girişimcileri ile son dönemlerde Türkiye'nin yüksek ekonomik performans gösteren şehirlerinden biri olan, bölgesinin merkezi konumunda bir şehir olarak ülkemiz hedeflerine büyük katkı sağlayarak ekonomide yükselişini sürdüren Konya, sosyo-ekonomik avantajları ile yabancı yatırımcılar ve işadamları için birçok fırsat sunuyor.

Selçuk ÖZTÜRK
Konya Ticaret Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

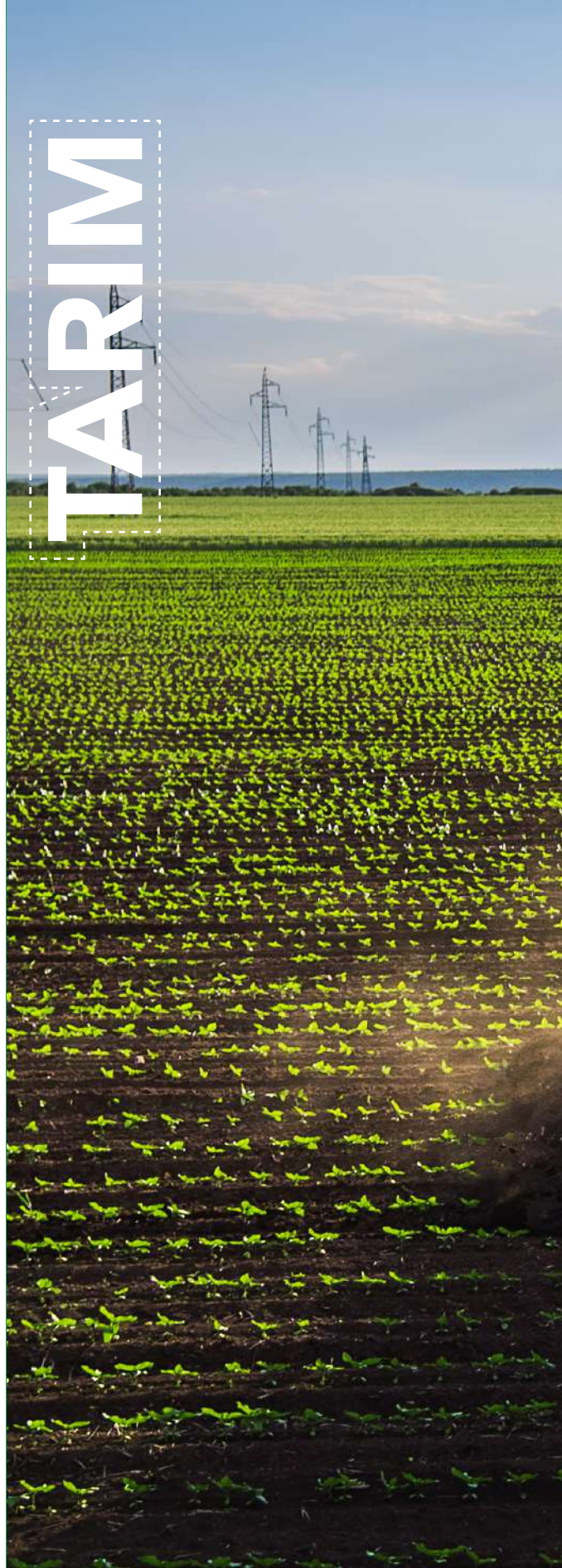
- 5. Önsöz
- 8. Giriş
- 11. Genel Bakış
- 12. Neden Konya?
- 17. Türkiye'de Tarım Makineleri Sektörü
- 22. Konya'da Tarım Makineleri Sektörü
- 30. Alt Sektör Bazında Üretim Grupları
- 38. Konya Tarım Makineleri Sektöründe Dış Ticaret
- 42. Tarım Makineleri Sektöründe Yatırım Teşvik Uygulamaları
- 55. Sektörel Avantajlar
- 58. Konya ve Ulaşım Potansiyeli

Konya Tarım Makineleri Sektörünün Dünü, Bugünü ve Yarını

...

TARIM

Giriş

2019-2022 dönemi çeşitli sosyal ve ekonomik gelişmelerin etkisiyle ekonomileri küresel, ulusal ve yerel bazda zorlayan bir dönem olmuştur. Covid 19 salgını, emtia, enerji ve gıda fiyatlarında küresel düzeyde gerçekleşen yükselmeler, Rusya-Ukrayna savaşının arz yönlü olumsuz etkileri tüm ekonomik dengeleri değiştirmiştir.

Salgın küresel ekonomide hareketliliğin azalmasına sebep olmuş, izolasyon tedbirlerinin etkisiyle işletmeler yeni çalışma yöntemleri geliştirmiş, küresel üretim ve ticaret hacminde değişimler görülmüştür. 2020 yılının ilk çeyreğinde global sanayi üretimi %6 küçülerek bu dönemde gerçekleşmekte olan ekonomik küçülmeyi hızlandırmıştır. 2020 yılının genelinde küresel ticaret açısından olumsuz bir yıl olmuş, yıl genelinde küresel ticarete %7,5 oranında daralma yaşanmıştır. Salgın sırasında değişen tüketici davranışları ise bazı sektörlere talep artışı, bazı sektörlere ise satışlarda düşüş olarak yansımıştır. ABD ve Japonya'da gerçekleştirilen oldukça büyük ölçekte mali destekler, AB'de ise salgının sosyal ve ekonomik etkilerini azaltmaya çalışan tedbirlerin yanında çevre ve dijitalleşmeye öncelik veren yeni AB fonları oluşturulmuştur. Ekonomik hareketliliğin yavaşlamasının yanında Covid 19 salgını tedarik zincirlerinde de bozulmaya yol açmıştır. Ayrıca uluslararası ticaretteki daralma tedarik zincirlerinin işleyişlerini de bozmuş ve ara malı ithalatının maliyetini yükseltmiştir.

Covid 19 salgının kötü döneminden sonra 2022 yılının ikinci yarısında küresel endüstri ve ticarete gelişmeye başlayan güçlü toparlanma ile emtia fiyatlarını yukarıya çekmeye başlamıştır. 2022'nin üçüncü çeyreğinde dünya imalat

üretimi, bir önceki çeyrekte %3,0'lık zayıf bir artışın ardından yıllık bazda %3,6'lık sağlam bir büyüme hızında istikrar kazandı. Sanayi ekonomileri, 2022'nin ikinci çeyreğindeki yıllık %2,5'lik sınırlı artıştan üçüncü çeyrekte %3,6'ya yükselmiştir. Öte yandan metaller endeksinde 2020-2022 döneminde %61,2 yükselme kaydedilmiştir. Aynı zamanda perakendecilerde düşük stoklar, ülkelerin ekonomileri canlandırmak için uyguladıkları ekonomik tedbirler fiyatların yükselmesini sağlamıştır. Yukarıda bahsedildiği gibi tedarik zincirlerindeki bozulmanın yarattığı arz yönlü gecikmeler fiyatları yükseltmiştir. Bazı emtialarda özellikli olarak arz faktörünün öne çıkması emtia fiyatlarını 2021 yılı ilk çeyreğinde arttıran unsurlar olmuştur.

Küresel gıda fiyatlarındaki yükseliş bu dönemin bir başka özelliğidir. Hükümetlerin Covid 19 salgınına karşı aldığı ekonomik destek ve aldığı önlemler, gevşek para politikaları, bazı ülkelerde oluşan ürün stokları ve ihracat kısıtlamaları, fiyatlardaki yükseliş eğilimi hızlandırmıştır. 2020-2022 döneminde tarımsal ürün endeksi %54'ün üzerinde yükselmiştir. Gerek kuraklık sebebiyle üretimde aksamalar, gerek Çin'den gelen yüksek talebin karşılanamaması ve her ikisi de tarım ürünleri üzerinde önemli oyuncular olan Rusya-Ukrayna'nın savaşa girmesi ile tahıl fiyatları üzerinde getirdiği baskı ile gıda fiyatları sürekli artışlar göstermiştir.

AB bölgesinde 2020 - 2022 arasında enerji ithal fiyatları %100'den fazla yükselme göstermiş, Ukrayna- Rusya savaşı ve Rusya'nın bazı AB ülkelerine gaz sevkiyatını kesmesi gaz ve elektrik fiyatlarını yukarı yönlü tetiklemiştir. Yine Ukrayna-Rusya savaşının etkisiyle

hem emtia fiyatları hem de enerji fiyatları yükselme göstermiştir. Özellikle ulaşırmada yaşanan sıkıntılar emtiaların fiyatlarını yükseltmiş, emtialara erişimi güçleştirmiştir. AB’de endüstriyel üretici enerji fiyat endeksi Ocak 2021 ve Temmuz 2022 döneminde %141 yükselmiştir .

TÜİK verilerinde; özel ticaret sistemine göre Türkiye’de ihracat, 2022 yılı Ocak-Aralık döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre %10,1 artarak 235 milyar 236 milyon dolar, ithalat %31,3 artarak 342 milyar 213 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Konya’daki işletmeler de salgının olumsuz etkilerine maruz kalmışlar, ancak salgına hızlı tepki göstermişlerdir. Tedarik zincirinin işlevinin azalması birçok firma için maliyetleri yükseltmiştir. Tedbir olarak birçok işletme tedarikçiler ile yeni düzenlemeler yapmışlardır. Otomotiv sektöründe duraksamalar görülmüştür Gıda, ambalaj ve kimya gibi sektörler ise salgından olumlu yönde etkilenmişlerdir. Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB) otomotiv ve makine firmaları salgından olumsuz etkilenmiştir. OSB’lerde nakliye ve lojistik giderleri yükselmiş ithalata dayalı ihracat yapan işletmeler gümrüklerin kapanması ve tedarik zincirlerinin bozulması sebebiyle sıkıntılar yaşamışlardır.

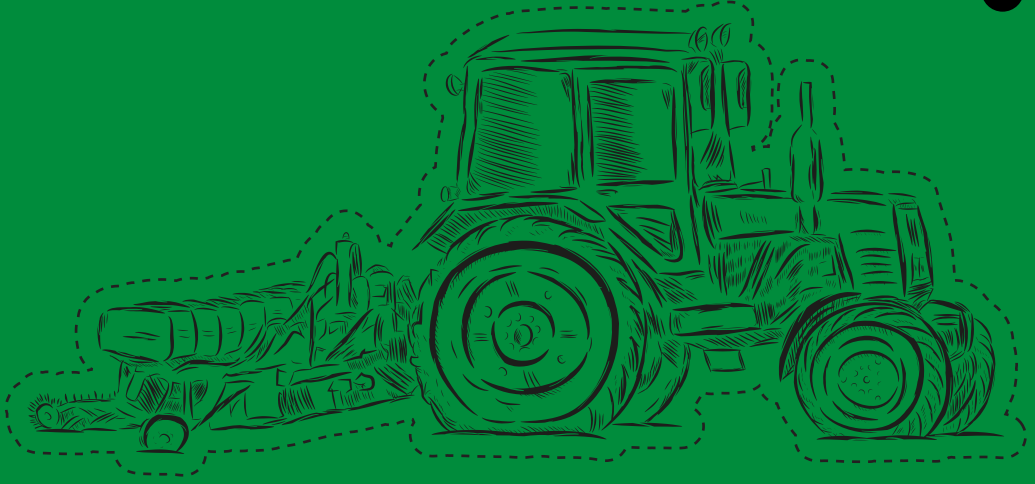
Yukarıda bahsedilen olumsuz gelişmelerin Konya’daki işletmeler üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerin tespit edilebilmesi amacıyla seçilen işletmeler ile ikili görüşmeler yapılmıştır. Bu firmaların %45’i hem iç hem de dış pazarı hedefleyen firmalardır, %27’si ise sadece iç pazara odaklanmaktadır. Görüşme yapılan işletmelerin çoğu satış kanalı olarak hem doğrudan pazarlamayı hem de toptancılar

ve komisyoncuları kullanmaktadır. İşletmelerin çoğunluğunun dış pazar hedefleri Avrupa, Afrika ve Ortadoğu ülkeleri üzerine odaklanmaktadır.

Son 5 yıl içinde yaşanan salgın, savaş ve göç gibi gelişmeler bazı firmaları olumu etkilerken bazılarını da olumsuz etkilemiştir. Olumsuz etkiler söz konusu olduğunda işletmeler en çok Covid 19 salgını ve çevredeki savaş, çatışma, göç gibi olgulardan ve enerji piyasasındaki gelişmelerden olumsuz etkilendiklerini belirtmişlerdir. Bu olumsuz gelişmelere karşı firmaların çoğu yatırım ve büyüme planlarını ertelemiştir. İşletmelerin çoğunluğu bir yandan üretimi daraltırken bir yandan dış pazarlara daha fazla odaklanmayı bir krize cevap verme metodu olarak benimsemiştir. Bazı firmalar ise kendi içlerinde enerji tasarrufuna yönelmiştir.

Konya’daki işletmelerin tedarik zincirindeki sözü edilen bozulmalara hızlı tepki vermiş oldukları gözlemlenmiştir. İşletmeler tedarik noktalarını çeşitlendirerek fiyat alternatiflerini arttırmışlardır. Özellikle bu dönemde müşterileri ile sıkça bir araya gelerek sipariş planlarını yenileyebilmişlerdir. İşletmeler öncelikli olarak hammadde ve yardımcı madde tedariklerini de bu planlamalara göre yapmışlardır. Hammadde planlamasının yanında hammadde tedarikçileri ile yaptıkları toplantıların desteği ile söz konusu dönemde hammadde alım fiyatlarını belirli aralıklarda tutmayı başarmışlardır. Ayrıca tedarik zincirinde müşterilerin çoğunluğu tedarik için sürelerini uzatmışlardır. Bu dönemde Konya’da işletmelerin çoğunluğu tedarik zincirindeki paydaşlar ile toplantılar yaparak zincirdeki iş paylaşımlarını düzenlemişlerdir.

Konya’daki işletmeleri Covid 19 salgını döneminde tedarik zincirindeki bozulmalara oldukça hızlı tepki vermişler, tedarik zincirindeki paydaşlar ile iş paylaşımı ve yeniden planlamalar yaparak hammadde ve yardımcı madde tedariklerini de başarılı bir şekilde optimize edebilmişlerdir.

Konya;
gübre dağıtma makinesi,
ekim makinesi ve seyyar
süt sağım makinesinde
Türkiye 1.'si

...

GENEL BAKIŞ

Tarım alet ve makineleri sanayi; Tarımsal üretimin, tohum, gübre, su... Vb. girdileri arasında yer alan uygulanan üretim teknolojisinin düzeyi oranında önemi artan tarımsal mekanizasyon girdisi için gereken; güç kaynağı, makine ve ekipmanlarının üretildiği bir sektör.

Türkiye tarım makineleri sektörü,1930'lu yıllarda, hayvan pulluğu ve ufak çapta tarım aletlerinin imalatı ile başladı. Sektör, bugün tarımda ihtiyaç duyulan mekanizasyon araçlarının tamamına yakın bir kısmını imal edebilecek noktaya gelirken, artık sadece yüksek kapasiteli ve ileri teknolojik makineler(kendi yürür hasat makineleri, biçerdöverler, pamuk hasat makinesi vb.)ithal ediliyor.

TOBB kayıtlarına göre; Konya'da tarım makineleri üreten firmalarının % 33'ü toprak işleme ve hasat yine aynı oranda hasat makineleri alıyor. Sulama makineleri üreten işletmeler ile süt sağma makinesi üreticilerinin payı sırasıyla %27 ve %28. Sektörde bulunan firma sayısı fazla olmasına rağmen, birçok firma atölye tarzında ve birkaç kişi çalıştıran küçük işletmen niteliğinde faaliyetlerini sürdürüyor.

Saman yapma makineleri, ot ve saman balyalama makineleri, hasat ve harman makinelerinin parçalarının üretiminde hem işletme sayısı hem de üretim kapasitesi açısından Konya birincidir. 2012 yılında kurulan (KONTARKÜM: Konya Tarım Makineleri Kümelenme Derneği) 2022 itibariyle 39 kayıtlı işletmeyi barındırmaktadır.

NEDEN KONYA?

Ülkenin tahıl ambarı olarak nitelenen Konya; iklim ve toprak yapısı olarak meyvecilik, tarla ziraatı, organik tarım ve diğer tarım alt sektörlerindeki yetiştiriciliği elverişli.

Tarım ve zirai makine imalatında Konya'daki üretimin Türkiye'de tarım makine üretiminin % 80'nini karşılıyor olması ve üretiminin %60 civarında Konya'dan ihraç ediliyor olması sektörde Konya'yı stratejik ve önemli hale getirmektedir.

Konya'da, özellikle ayçiçeği ve mısır gibi bitkilerde izolasyona uygun geniş üretim alanlarının varlığı, birçok bölgesinin sulama imkânına sahip olması ve KOP Projesi kapsamında bölgede toplam 609.299 ha alanın sulamaya açılacak olması tarım makineleri için ciddi bir pazar oluşturmuyor.

Nüfusun % 60,6'sının 35 yaş altında olması genç nüfus varlığı açısından büyük avantajdır. 2020-2021 öğrenim dönemine Mesleki ve Teknik Ortaöğretim alanında eğitim veren kurumlarda 13.953 kişi mezun olmuş ve bunun 6.780'i erkek olup, bu alanda Türkiye'de mezun olan öğrenciler içindeki oranı %2,7'dir (Millî Eğitim İstatistikleri-Örgün Eğitim, 2022). Konya'da mevcut meslek liselerinin fazlalığı ve bu konumu, şehirde birçok üniversite ve teknik eğitim fakültesinin bulunması sektörün ihtiyaç duyduğu eleman ihtiyacını karşılama açısından olumlu faktörlerden sadece birkaçı. Bunun yanında, Konya'da, birçok meslek edindirme kursu da bulunuyor.

Ayrıca, Türkiye'nin 3. büyük tekno-kentinin, TÜBİTAK destekli bir bilim merkezinin ve Bölgesel Inovasyon

Merkezi'nin varlığı Konya tarım makineleri sektöründe sahip olunan diğer avantajlardan bazıları.

Yedi ile duble karayolu sayesinde bağlanan kavşak niteliğinde olması, yüksek hızlı tren imkanı, uluslararası havaalanının oluşu, Batı Anadolu'yu Güneydoğu Anadolu'ya bağlayan demiryolunun bulunması, ülkemizin ilk lojistik merkez projesine sahip olması, Konya-Mersin Limanı arasında hızlı demiryolu projesinin (proje; ulaşım ve yük taşımada kolaylık sağlayacak) yakın zaman da hayata geçirilecek olması da sektörde Konya için önemli avantajlar olarak sıralanıyor.

Bunların yanında; tarım makine üreticilerinin hammaddeye rahat erişim sağlaması, üretimde uzun yıllara dayanan deneyim, yüksek

oranda makineleşme, OSB alanlarının varlığı, pazarlara yakınlık, rekabetçi işgücü, kurulu kapasite gücü ve ülkemizde faaliyet gösteren küresel firmaların sağladığı bilgi ve teknoloji transferi, Konya tarım makineleri sektörünü bir adım öne çıkarıyor.

Konya ilinin yıllık ihracat rakamları özellikle Covid-19 salgını dönemi olan 2020-2021 yıllarında gözle görülür ölçüde artarak gelişmiştir. Dünyanın farklı kıtalarındaki ülkelere yapılan ihracat değerleri ekonominin gelişmesi ve uluslararası niteliğinin artması konusunu da ön plana çıkarmaktadır.

Tarım
makineleri
sektöründe
Konya'nın
deneyimi
avantaja
dönüştü

...

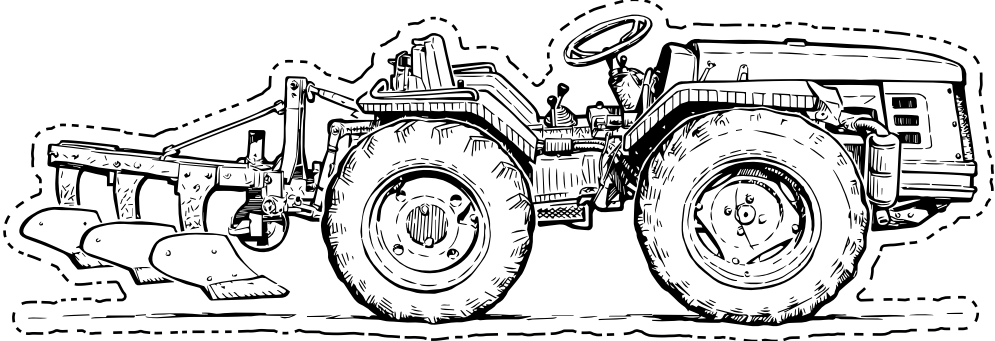

**Tablo 1: Konya Tüm Fasıllarda Yıllık İhracat ve Seçilmiş Ülkelere Dağılımı
(bin ABD doları)**

Kaynak: TUIK, 2022

Ülkeler	2019	2020	2021	2022
Irak	264.506	240.752	244.984	291.519
Almanya	135.129	145.931	214.509	242.428
Rusya Federasyonu	59.216	84.703	118.344	228.787
ABD	73.803	181.959	304.236	188.891
İtalya	80.913	63.888	93.189	114.684
Polonya	46.070	50.782	83.212	103.522
İsrail	57.649	51.248	78.210	87.209
Romanya	30.390	34.488	67.277	87.113
Mısır	40.368	51.390	83.562	85.497
Cezayir	57.649	46.430	51.559	84.613
Hollanda	26.287	34.801	53.633	77.580
Özbekistan	35.311	41.072	93.921	74.329
Birleşik Krallık	40.368	45.148	67.066	74.059
BAE	27.170	30.728	50.817	68.101
İran	52.370	49.734	56.524	61.129
Toplam Konya	1.991.692	2.157.553	3.003.842	3.277.252

Konya'nın 2022 yılında en çok ihracat yaptığı ülkeler arasında Irak, Almanya, Rusya Federasyonu ve ABD vardır. 2021 yılında en çok ihracat yapılan ülke ABD iken 2022 yılında en çok ihracat Irak'a yapılmıştır.

TÜRKİYE'DE TARIM MAKİNELERİ SEKTÖRÜ

2002'de yaklaşık 23,7 milyar ABD doları olan Türkiye tarımsal GSYH, 2022 yılı ilk 3 çeyrek dilimde 42.63 milyar ABD doları seviyesine yükseldi. 2018 yılında tarımsal GSYH hasıla açısından dünyada 10. olan Türkiye, Avrupa'da da birincidir. Tarımdaki konumu, arazi büyüklüğü, işletme sayısı ve ürün desenindeki çeşitlilik dikkate alındığında, ülkemiz tarımı şüphesiz tarım makineleri için önemli bir pazar teşkil ediyor.

İş gücü ve tarla veriminin sağlanması, tarımda çalışma koşullarının iyileştirilmesi, üreticinin rekabet

gücünün artırılması, doğal kaynakların daha sürdürülebilir kullanımı ve küçük ölçekli ve atıl arazilerin kullanımına fırsat verme gibi konularda katkı sağlayan tarım makineleri sektöründe, TOBB kayıtlarına göre; yaklaşık 28.30 nace kodu sınıflandırması tarım makinelerini kapsamakta olup 829 firma faaliyet göstermektedir. Bunun yanı sıra sektörle yakından ilişkili 200 firma bulunmaktadır. En fazla işletmenin faaliyette bulunduğu ve en fazla istihdam sağlayan alan ise toprak işleme makineleri olarak ortaya çıkıyor.

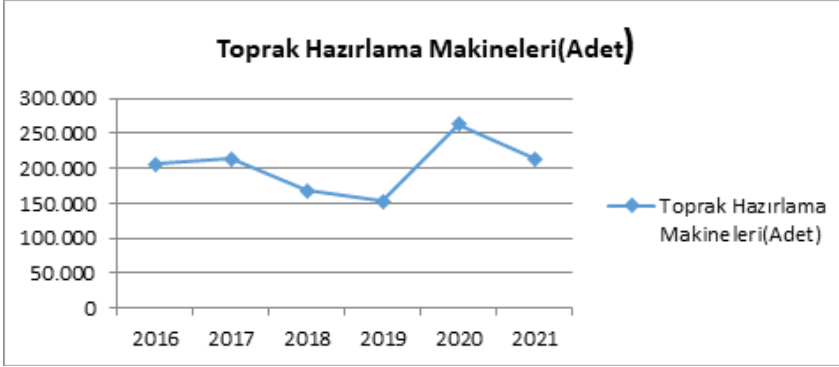

Türkiye’de bazı temel tarım makinelerinin üretimleri şöyle görünüyor:

20

Şekil 1: Toprak Hazırlama Makineleri

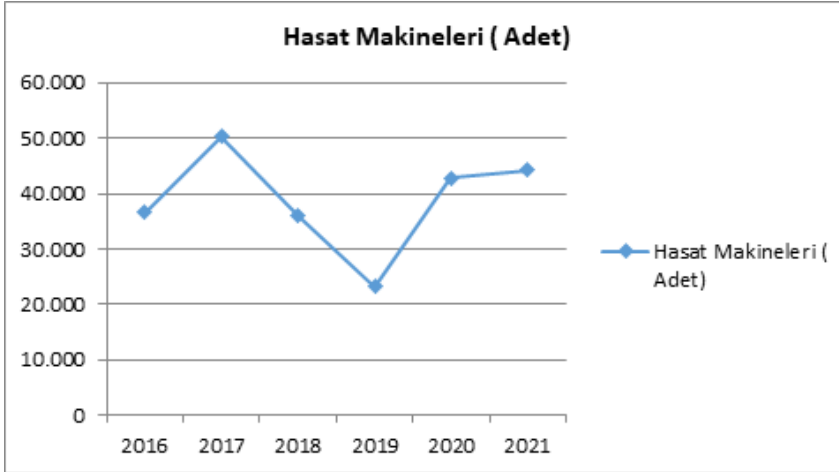
Kaynak: TOBB, 2022

Toprak hazırlama makineleri üretimi 2017-2019 döneminde düşüş kaydettikten sonra 2020 yılında 250.000 adete ulaşarak zirve yapmış, 2021 yılında ise pandeminin etkileri sebebiyle yaklaşık %20 oranında düşmüştür.

Şekil 2: Hasat Makineleri

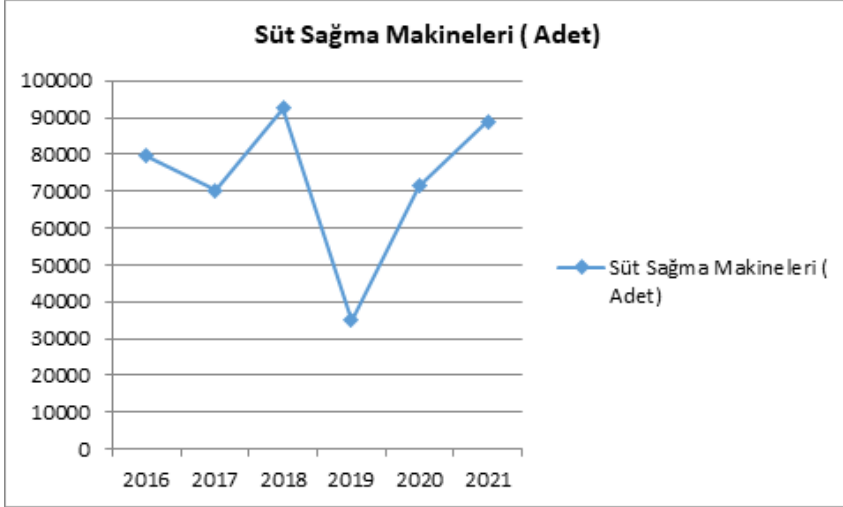
Kaynak: TOBB, 2022

Hasat makineleri üretimi ise dalgalı bir seyir izlemiştir. 2017 yılında 50.000 adet ile zirve yapan üretim 2018 -2019 döneminde düşüş göstererek 20.000 adet seviyelerine inmiş, 2019-2021 döneminde toparlayarak 40.000 adedi aşmıştır.

Şekil 3: Süt Sağma Makineleri

Kaynak: TOBB, 2022

Süt sağma makineleri üretimi de dalgalı bir seyir izlemiştir. 2017 yılında 70.000 adet seviyelerine ulaşarak zirve yapan üretim 2019 yılında 40.000 adet seviyelerine düşmüş, 2019-2021 döneminde ise toparlanarak tekrar 90.000 adet seviyelerini yakalamıştır.

İmalatçıların yarıdan fazlası ihracat yapıyor

...

KONYA'DA TARIM MAKİNELERİ SEKTÖRÜ

Tarım makineleri sektöründe Cumhuriyet Dönemi öncesine ait izler taşıyan Konya'da, tarım, ekonomi için belirleyici bir konum taşıırken, bu durum tarıma dayalı sanayinin ortaya çıkmasına öncülük ediyor. Bu dönemde Konya'da, değirmen fabrikaları faaliyet gösterirken, 1923 yılında 8 fabrikanın da faal olduğu biliniyor.

50 - 100 m2'lik tamirhanelerden
5000-15.000 m2'lik üretim tesislerine

Tarım
makineleri
sektöründe
Konya'nın
deneyimi
avantaja
dönüştü...

ulaşan Konya tarım sektöründe; çıraklık, kalfalık, ustalık aşamalarından geçerek yetişmiş bir iş gücü de var.

Tarım makineleri alanında faaliyet gösteren firmaların Organize Sanayi Bölgelerindeki payları artarken, Konya tarım makineleri imalat sanayisi, elindeki arz olanakları ile sipariş taleplerine cevap verebiliyor. Konya'daki makine parkının bakım - onarım maliyetlerinin düşük olması ise sahip olunan ekonomik bir avantaj.

Tarımsal üretime bağlı olarak, tarım makine ve yedek parça üretiminin geliştiği Konya'da, ekim makinesi (mibzer) üretiminde önemli bir noktaya gelindi.

Sektörde yarı mamul ya da mamul olarak üretimde kullanılan parçalar genellikle Konya içinden temin ediliyor. Sac-profil, çelik, döküm,

plastik, mamul veya yarı mamul, hidrolik sistemler, bağlantı elemanları, lazer kesim ve talaşlı imalat ürünleri Konya'dan karşılanırken, rulman, pinomatikler, boya ve elektromekanik sistemler ise bölge dışından tedarik ediliyor.

Türkiye'nin en büyük tarım alanına sahip ili Konya'dır ve Konya Türkiye'nin 'tahıl ambarı' olarak da anılmaktadır. Bu alan Türkiye'nin toplam tarım arazisi içinde %10 gibi önemli bir orana tekabül etmekte ve tarım makineleri için önemli bir talep yaratmaktadır. Türkiye'nin toplam tarımsal üretiminin %10'u Konya tarafından karşılanmaktadır. TÜİK 2021 kayıtlarına göre 22.035.261 dekar olan tarım alanının 17.483.301 dekarında tahıl ve bitkisel üretim yapılmaktadır. 2022 yılı verilerine göre ise 18.700.995 dekar olan tarım alanının 14.879.364 dekarında tahıl ve bitkisel üretim yapılmaktadır.

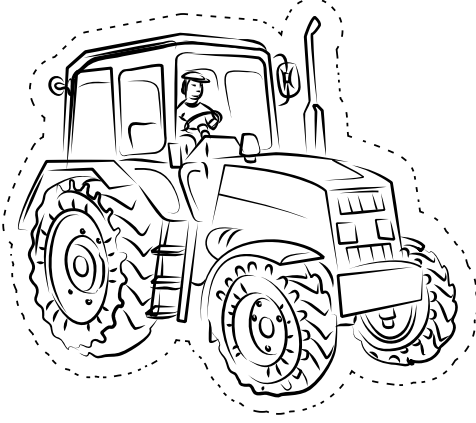

Konya
tarım alanı
büyüklüğünde
Türkiye'de
birinci

...

Mu Mu

Konya tarım makineleri sektöründe üretilen ürün grupları ise şöyle;

Konya tarım makineleri sektöründe üretilen ürün grupları ise şöyle:

Konya'da üretilen tarım makinelerini toprak işleme ve hazırlama makineleri, hasat makineleri, ekim ve dikim makineleri, depolama makineleri bakım ve zirai mücadele makineleri ve diğer tarım ve hayvancılık makineleri olarak ayırmak mümkün.

Toprak işleme ve hazırlama makineleri arasında traktör, tekerlekli, yaya kontrollü yarı römork, toprak işleme için makine ve ekipmanlar, gübreleme için makine ve ekipmanlar, pulluk, tırmık ve mibzerler, mineral ve gübre saçma makineleri, yabancı ot temizleyiciler, çizeller, dip kazanlar, kültivatörler, toprak frezeleri, çapa grubu makineleri, saman yapma makineleri, merdaneler, tesviye küreği yer alıyor.

Hasat makineleri arasında ise harman makineleri, fide dikim ve fidan sökme dikme makineleri, çayır ve yonca biçme makineleri, pancar kesme ve hasat makineleri, ot ve saman balyalama makineleri, biçerdöver, elektrikli çim biçme makineleri, motorlu çim biçme makineleri, kombine hasat ve harman makineleri, ekim ve dikim makineleri, ekim

yatağı sürme makinelerini, patates dikme, sökme makineleri, depolama makineleri helezonları, bantları ve konveyörleri kapsarken; bakım ve zirai makineleri arasında ilaçlama makineleri, pulverizatörler, sulama makineleri ve gübreleme makineleri yer alır.

Diğer tarım makineleri ise süt sağma makinelerini, yem hazırlama makinelerini ve römorklardan oluşur.

Gübreli Çapa Makinesi

Pamuk, mısır, ayçiçeği, yerfıstığı, soya gibi ekim aralığı 65-80 cm arasında olan bitkilerin sıra aralarının çapalanması, gübrenmesi ve boğaz(kök) doldurma işlemlerinde kullanılan, toprağı belirli bir derinliğe kadar işleyip, oluşmuş kaymak tabakasını kırmaya yarayan gübreli çapa makinesi, bu işlemlerin yanında kesici ve kazıcı bıçaklar yardımıyla yabancı ve zararlı otları da kesiyor. Çapalama, gübreleme ve boğaz doldurma işlemlerini aynı anda yaptığı için zaman, akaryakıt ve işçilik yönünden tasarruf sağlayan gübreli çapa makinesinin 3 ve 5 sıralı olarak üretimi yapılıyor.

Çekilir Tip Diskli Tırmık

Çekilir tip diskli tırmık; pulluk, çizel gibi birincil toprak işleme makinaları ile işlenen topraklarda oluşan kesteklerin parçalanmasında, hasat sonrası oluşan bitki artıklarının parçalanarak toprağa karıştırılmasında ve tohum yatağının hazırlanmasında kullanılıyor.

Pulluk

Pulluk; toprağı yalnız bir tarafa süren, daha derin ve işlenmesi güç topraklarda rahatlıkla kullanılabilen, sap, pulluk demiri ve bu kısımları birbirine bağlayan parçalardan oluşan bir tarım aracı.

Toprak işlemede en çok tercih edilen pulluk çeşidi; traktörün hidrolik kollarına bağlanıp askılar tutularak çekilen askılı pulluklar. Diğer pulluk çeşitlerinden bazıları ise; döner kulaklı pulluklar ve toprakta dönerek çalışan diskli pulluklar.

Süt Sağım Makineleri

Süt sağım makineleri; sütün temiz sağılmasını sağlarken aynı zamanda sağım verimini de arttırıyor.

Toprak İşleme Alet ve Makineleri

Kürek, çapa, tırmık gibi el aletleri, çapa makinesi, traktörler, pulluk, çizeller ve dizkapanlar ile ikinci sınıf toprak işleme aleti olarak; kültivatörler, tırmıklar, toprak frezesi ve merdaneler toprak işleme alet ve makinelerini oluşturuyor.

Gübre Yayma Makineleri

El ile yapıldığında çok fazla kuvvet ve zaman isteyen çiftlik gübresinin, taşıma ve dağıtma işini kolaylaştırıp eşit dağıtım yapan, iş gücü ve zamandan kazandıran gübre yayma makinelerini şöyle sınıflandırmak mümkün:

Organik Gübre Atma Makineleri	Çiftlik gübresi dağıtma makineleri *Sıvı gübre dağıtma makineleri *Bitki atıkları ve yeşil gübrelerin verilmesinde kullanılan makineler
Mineral Gübre Atma Makineleri	*Sıvı ve gaz mineral gübrelerin dağıtılmasında kullanılan makineler *Katı mineral gübre dağıtma makineleri

A green tractor with a hay-making implement is shown in a field. The tractor is positioned on the left side of the frame, and the hay-making implement is attached to its front. The tractor is moving through a field of dry, golden-brown hay. The sky is overcast with grey clouds. In the background, there is a long, low building, possibly a barn or a warehouse. The text is overlaid on a semi-transparent white box in the center-right of the image.

*Hasat
Makineleri
içinde
**saman
yapma ve
çim biçme
makinelerinde
Konya
birinci.***

ALT SEKTÖR BAZINDA ÜRETİM GRUPLARI

Toprak Hazırlama Makineleri Üretimi

30

Toprak hazırlama makineleri alt sektörü, içinde barındırdığı 244 kayıtlı işletme ile tam rekabet piyasasını yansıtırken, bünyesinde zengin bir ürün çeşidi bulunduruyor.

Tablo 2: Konya Toprak Hazırlama Makineleri -İşletme Görünümü

Kaynak: TOBB, 2022

KONYA	Üretici Sayısı	Çalışan Sayısı	Kapasite (adet)	Konya / Türkiye İşletme	Konya / Türkiye İstihdam	Konya / Türkiye Kapasite
Pulluk	29	1.138	8.602	24%	25%	4%
Tırmıklar, karifikatörler, kültivatörler, ot temizleyiciler, çapa makineleri	75	1.703	82.135	27%	19%	20%
Mibzerler, fidan fide dikim makineleri	40	1.582	30.002	36%	39%	25%
Gübre yayma ve saçma makineleri	59	1.399	44.223	39%	28%	33%
Diğer toprak makineleri	15	517	14.853	15%	21%	37%
Ara Toplam	218	6.339	179.815	29%	25%	20%
Toprak makinelerinin parçaları	26	468	6.031*	29%	13%	11%
GENEL TOPLAM**	244	6.807		29%	24%	

*(ton)

**Parçaların ton cinsinden olması sebebiyle genel toplam için toplam kapasite ve Konya kapasite payı verilmemiştir.

Toprak hazırlama makinelerinde Konya'nın Türkiye içindeki işletme payı %29'dur. İşletme payı en yüksek olan branşların sırasıyla gübre yayma ve saçma makineleri (%39) ve mibzerler ve fidan dikim makineleri olduğu görülüyor (39%). Bu branşlar aynı zamanda en fazla istihdam sağlayan branşlar. Konya'da toprak makinelerinin parçalarını üreten işletmelerin de bulunması sektörde yedek parça açısından bir avantaj sağlıyor.

Hasat Makinelerinin Üretimi

Tablo 3: Konya Hasat Makineleri İşletme Görünümü

Kaynak: TOBB, 2022

KONYA	Üretici Sayısı	Çalışan Sayısı	Kapasite (adet)	Konya / Türkiye İşletme	Konya / Türkiye İstihdam	Konya/ Türkiye Kapasite
Başka yerlerde sınıflandırılmamış çim biçme makineleri	26	939	31.524	46%	43%	49%
Saman yapma makineleri	13	223	2.902	50%	34%	61%
Ot ve saman balyalama makineleri	23	817	4.695	41%	37%	40%
Kök ve Yumru hasat makineleri	8	295	2.732	20%	34%	24%
Başka yerlerde sınıflandırılmamış hasat ve harman makineleri	32	849	12.968	26%	22%	6%
Hayvan yemi hasat makineleri (kendinden hareketli olanlar)	3	290	*	25%	40%	*
Kendinden yüklemeli veya kendinden boşaltmalı römork veya yarı römork	29	294	4.150	17%	10%	3%
Temizleme, tasnif etme veya derecelendirme makineleri (yumurta, meyve ve diğer tarımsal ürünler için)	5	138	255	13%	16%	1%
Ara Toplam	139	3.845	59.226	26%	27%	12%
Başka yerlerde sınıflandırılmamış hasat ve harman makinelerinin parçaları*	77	1.558	29.685	54%	29%	61%
G.TOPLAM**	216	5.403		32%	27%	

*(Ton)

** Makine parçalarının ton cinsinden olması sebebiyle Genel Toplamda toplam kapasite ve Konya kapasite payı verilmemiştir.

216 işletmenin faaliyet gösterdiği hasat makineleri alt sektörü makineler açısından büyük bir çeşitlilik gösteriyor. Saman yapma makineleri ve tarım amaçlı kullanılan çim makinelerinin sırasıyla %50 ve %46 ile ülkemizde işletme sayısı açısından en yüksek payları aldığı görülüyor. Bu gruplar ülkemizde kapasite payı açısından da %61 ve %49 ile en yüksek paylara sahip. Saman

yapma ve çim biçme makinelerde hem işletme sayısı hem de kapasite açısından Konya birinci. Bu grupları %41 pay ile ot ve saman balyalama makineleri izliyor. Ülkemizdeki istihdam payı açısından ise çim biçme makinaları %43 ile en ön sırada ve %37 ile ot ve saman balyalama makineleri tarafından takip ediliyor.

Sulama Ekipmanları

Tablo 4: Konya Sulama Ekipman İşletme Görünümü

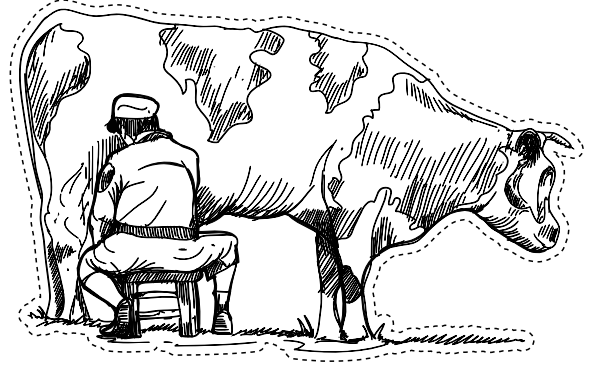
Kaynak: TOBB, 2022

KONYA	Üretici Sayısı	Çalışan Sayısı	Kapasite (adet)	Konya / Türkiye İşletme	Konya / Türkiye İstihdam	Konya/ Türkiye Kapasite
Sulama ekipmanları, tarımsal veya bahçecilikte kullanılan	15	192	151.216	23%	15%	6%
Sıvı veya toz atma dağıtma veya püskürtme makineleri	104	1.579	3.468.888	33%	13%	2%
Ara Toplam	119	1.771	3.620.104	31%	13%	2%
Diğer Tarım Makinelerinin parçaları*	19	319	2.457	32%	16%	26%
Genel Toplam**	138	2.090		31%	14%	

*(Ton)

** Makine parçalarının ton cinsinden olması sebebiyle Genel Toplamda toplam kapasite ve Konya kapasite payı verilmemiştir.

Sulama makinelerinde en fazla işletme ve kapasitenin sıvı ve toz dağıtma veya püskürtme makinelerinde olduğu görülmekte. Tarım makinelerinin parçalarını üreten firmaların bulunması ise sektörde yedek parça bulunabilirliği açısından bir avantaj yaratıyor.

Süt Sağım Makineleri

Tablo 5: Konya Süt Sağım Makineleri İşletme Görünümü

Kaynak: TOBB, 2022

KONYA	Üretici Sayısı	Çalışan Sayısı	Üretim Kapasitesi (adet)	Konya / Türkiye İşletme	Konya / Türkiye İstihdam	Konya/ Türkiye Kapasite
Süt Sağım Makineleri	15	292	47.597	27%	18%	12%
Başka yerlerde sınıflandırılmamış süt ve süt ürünleri makinelerinin parçaları	4	23	1.498	29%	5%	21%

Konya'da süt sağımı konusunda 15 işletme faaliyet göstermekte. İşletme sayısı açısından ülkemizde %27 gibi önemli bir paya sahip bir branş. Konya da süt ve süt ürünleri makinelerinin parçalarını üreten işletmeler de bulunmaktadır.

Diğer Tarım Makineleri

Tablo 6: Konya Diğer Tarım Makinelerinde İşletme Görünümü

Kaynak: TOBB, 2022

KONYA	Üretici Sayısı	Çalışan Sayısı	Kapasite (adet)	Konya / Türkiye İşletme	Konya / Türkiye İstihdam	Konya/ Türkiye Kapasite
Motor gücü 59 kW büyük traktörler	2	538	*	7%	22%	*
Hayvan yemi hazırlama makineleri	50	822	13.083	24%	13%	9%

Diğer tarım makineleri arasında Konya'da hayvan yemi hazırlama makinesi üretiminde birçok işletmenin yer aldığı görülmektedir.

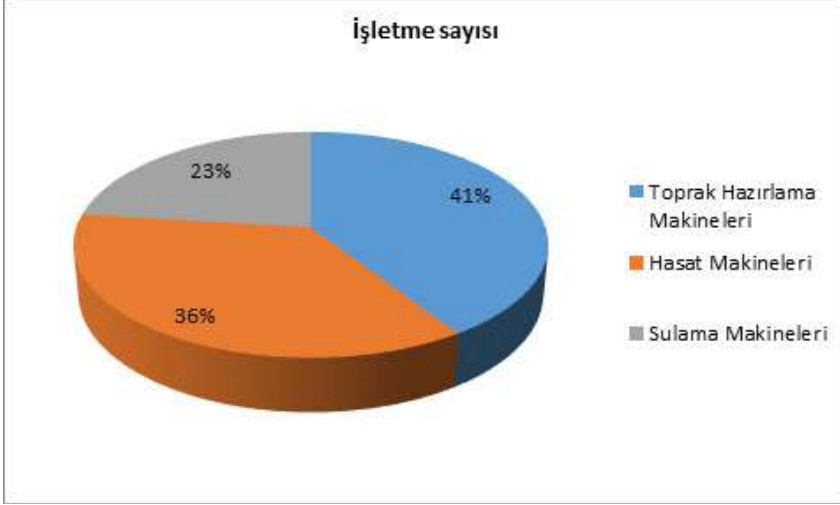

M1

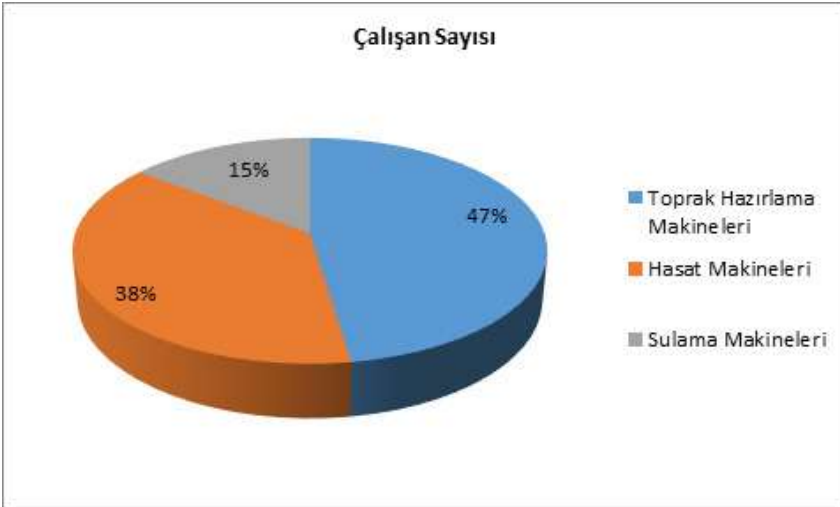
Yukarıdaki veriler ışığında Konya için önem taşıyan toprak hazırlama makineleri, hasat makineleri ve sulama makinelerinde işletme sayısı ve istihdam dağılımı şöyle:

Şekil 4: İşletme Sayısı, 2022

Veriler işletme sayısı açısından %41 ile en fazla payın toprak hazırlama makinelerine ait olduğunu gösteriyor. Bu oranı %36 ile hasat makineleri takip ediyor.

Şekil 5: Çalışan Sayısı, 2022

Konya çalışan sayısı açısından da bakıldığında toprak hazırlama makineleri %47 pay ile önde geliyor ve %38 ile hasat makineleri tarafından takip ediliyor.

37

Tarım Makinaları Parça ve Aksamı, Vana Parça ve Aksamı, Reaktör ve Kazan Parça Aksamı (tarım) Fası 84 altında sınıflandırılmaktadır.

Konya tarım makineleri dış ticaretinin son yıllardaki seyri aşağıda verilmiştir:

Tablo 7: Özel Ticaret Sistemine göre Fası 84 düzeyinde Konya Dış Ticaret Verileri

Kaynak: TÜİK, 2022

Fası 84 - Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	Konya'nın İhracatı (\$)	Konya'nın İthalatı (\$)
2019	599.314.943	114.244.889
2020	662.193.845	199.363.851
2021	863.928.350	269.928.799
2022	1.024.820.491	266.363.678

Son dört yıl içerisinde Konya'dan fası 84 ürünleri ihracatının gelişimi aşağıdaki tabloda verilmektedir. Yıllar itibariyle ihracatı artmakta olan bu sektörün toplam Konya'nın ihracatındaki payı yaklaşık %30 olarak korunmuőtur.

Tablo 8: Konya Fası 84 Ürünlerinin İhracatının Konya'nın İhracatındaki Gelişimi (bin ABD doları)

	2019	2020	2021	2022
Konya (fası 94)	599.314	662.193	863.928	1.024.820
Konya (toplam)	1.991.692	2.167.552	3.003.842	3.277.252
Payı (%)	%30	%30	%28	%31

Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması olan ISIC Rev 4 koduna göre, tarım makineleri 2821 dört haneli "Tarım ve ormancılık makineleri imalatı" başlığı altında yer almaktadır.

Tablo 9: Genel Ticaret Sistemine Göre ISIC REV 4 Düzeyinde Konya Tarım Ve Ormancılık Makineleri Dış Ticaret Verileri

Kaynak: TÜİK, 2022

2821 Tarım ve ormancılık makineleri imalatı	Konya'nın İhracatı (\$)	Konya'nın İthalatı (\$)
2019	127.395.023	4.695.362
2020	140.947.661	8.200.716
2021	176.288.309	9.506.065
2022	211.747.635	11.763.180

2019-2022 döneminde Konya'nın tarım makineleri ihracatının sürekli bir artış trendi izlediği görülüyor. 2019 yılında 127 milyon doları biraz aşan ihracat 2022 yılında %66 artışla 211 milyon doları aşmıştır. Konya'nın tarım makineleri dış ticaretinin bir başka çarpıcı özelliği de sürekli olarak dış ticaret fazlası verilmesi. Nitekim 2019 yılında 122 milyon doları aşan ticaret fazlası 2022 yılında %63 artışla 199 milyon doları aşmış.

W

→ W →

TARIM MAKİNE SEKTÖRÜNDE YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARI

Ülkemizde uygulanan yatırım teşvik sistemleri şöyle;

• **Genel Teşvik Uygulamaları:** Teşvik edilmeyecek veya teşviki için aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları hariç olmak üzere, asgari sabit yatırım tutarı ve kapasiteler üzerindeki yatırımlar bölge ayrımı yapılmaksızın Genel Teşvik Uygulamaları kapsamında destekleniyor. Genel Teşvik Uygulamalarında Konya için gerekli asgari yatırım tutarı 3.000.000 TL'dir.

• **Bölgesel Teşvik Uygulamaları:** Bölgesel Teşvik Uygulamalarında her ilde desteklenecek sektörler, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek büyüklükleri dikkate alınarak tespit ediliyor, bölgelerin gelişmişlik seviyelerine göre yardım yoğunlukları farklılaşıyor. 2. Yatırım bölgesinde yer alan Konya için Bölgesel Teşvik Uygulamalarında asgari yatırım tutarı 1.000.000 TL'dir.

• **Öncelikli Yatırımların Teşviki:** Ülkemizin ihtiyaçları doğrultusunda, tespit edilen alanlarda yapılacak olan yatırımlar, öncelikli yatırımlar olarak belirlenirken, bu yatırımlara 1. 2. 3. ve 4. Bölgelerde gerçekleştirilmiş olsalar dahi 5. Bölgede uygulanan destekler sağlanıyor.

• **Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki:** Raporda ele alınan tarım makineleri, büyük ölçekli yatırımların teşviki için belirlenen sektörler arasında yer alıyor. Asgari sabit yatırım tutarı ise 50 milyon TL.

• **Stratejik Yatırımların Teşviki:** İthalat bağımlılığı yüksek olan ara malı veya ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında destekleniyor.

Bu kapsamda desteklenecek olan yatırımların sağlanması gereken kriterlerse şu şekilde;

• Asgari sabit yatırım tutarının 50 milyon TL olması,

• Yatırım konusu ürünle ilgili yurt içi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması,

• Yatırımla sağlanan katma değer asgari % 40 olması (rafineri ve petrokimya yatırımlarında bu şart aranmıyor)

• Üretilen ürünle ilgili toplam ithalat değerinin son 1 yıl itibarıyla en az 50 milyon ABD doları olması.

• Bu uygulamalar çerçevesinde yatırımlara sağlanan destek unsurları;

Ülkemizde uygulanan Bölgesel Teşvik Sistemi aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Tablo 10 : Bölgesel Teşvik Sistemi**Kaynak: MEVKA Yatırım Teşvik Sistemi Rehberi, TC Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2022**

Destek Unsurları			BÖLGELER					
			1	2	3	4	5	6
KDV İstisnası			Var	Var	Var	Var	Var	Var
Gümrük Vergisi Muafiyeti			Var	Var	Var	Var	Var	Var
Yatırım Yeri Tahsisi			Var	Var	Var	Var	Var	Var
Faiz veya Kar Payı Desteği			Yok	Yok	TL:3 puan Döviz:1 puan	TL:4 puan Döviz:1 puan	TL:5 puan Döviz:2 puan	TL:7 puan Döviz:2 puan
Gelir Vergisi Stopajı Desteği			Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	10 yıl
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği			Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	10 yıl
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB Dışı	15	20	25	30	40	50
		OSB İçi	20	25	30	40	50	55
	İndirim Oranı (%)	OSB Dışı	50	55	60	70	80	90
		OSB İçi	55	60	70	89	90	95
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Destek Süresi (yıl)	OSB Dışı	2	3	5	6	7	10
		OSB İçi	3	5	6	7	10	12
	Yatırıma Katkı Oranı (%)*	OSB Dışı	10	15	20	25	35	Sınır yok
		OSB İçi	15	20	25	35	Sınır yok	Sınır yok

Not: İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu: 15-37)düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2022 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için; Bölgesel ve stratejik teşvik uygulamaları kapsamında vergi indirimi desteğinde uygulanacak yatırıma katkı oranları her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirimi tüm bölgelerde %100 olmak üzere teşvik belgesi üzerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın uygulanır.

İmalat sanayii ile turizme yönelik yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki inşaat işlerine ilişkin mal teslimleri ve hizmet ifaları 31/12/2025 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır.

*Teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaat aşamasında talep edilmesi halinde vergi indiriminden yararlanılmamak kaydıyla sigorta primi işveren hissesi desteği oranları vergi indirimine ilişkin yatırıma katkı oranlarının yarısı kadar artırılarak uygulanır. Buna ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır:

Konya’da yapılacak yatırımın

1- OSB’de olması durumunda veya aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilen ve ortak faaliyet gösterilen alanda entegrasyonu sağlayacak bir yatırım olması durumunda vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bir alt bölge olan **3. Bölge** desteklerinden faydalanır.

2- İlçe bazlı teşvik sitemi ile bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında, Konya’nın Ahırılı, Altınekin, Bozkır, Çeltik, Derbent, Derebucak, Doğanhisar, Emirgazi, Güneysınır, Hadim, Halkapınar, Hüyük, Kadınhanı, Kulu, Sarayönü, Taşkent, Tuzlukçu, Yalılıyük ve Yunak ilçelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar, **3. bölge** desteklerinden yararlanır. Söz konusu ilçelerin organize sanayi bölgelerinde veya endüstri bölgelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar ise **4. bölge** desteklerinden yararlanır.

3- Öncelikli yatırım konularından olması durumunda **5.bölge** desteklerinden faydalanır.

4- OECD teknoloji yoğunluk tanımına göre **orta-yüksek teknolojili** sanayi sınıfında yer alan ürünlerin (Sayfa 28) üretimine yönelik yatırımlar, **4. bölgede** uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır. Bu yatırımlarda asgari sabit yatırım tutarı Konya için 3 milyon TL’dir.

Konya için uygulanan yatırım destek uygulamalarının içerikleriyle şöyle:

KDV İstisnası: Teşvik belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Gümrük Vergisi Muafiyeti: Teşvik belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Vergi İndirimi: Gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşmaya kadar indirimli olarak uygulanmasıdır.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği: Teşvik belgesi kapsamında yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Yatırım Yeri Tahsisi: Teşvik belgesi düzenlenmiş yatırımlar için Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilmesidir.

KDV İadesi: Sabit yatırım tutarı 500 milyon Türk Lirasının üzerindeki stratejik yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV’nin iade edilmesidir.

Tablo 11 : Konya Yatırım Destek Sistemi

Kaynak: MEVKA 2022 Yatırım Teşvik Sistemi Rehberi, TC Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

DESTEK UNSURU	BÖLGESEL		ÖNCELİKLİ	
	OSB DIŞI	OSB İÇİ		
KDV İstisnası	Var	Var	Var	
Gümrük Vergisi Muafiyeti	Var	Var	Var	
Faiz ve Kar Payı Desteği	Yok	Yok	TL: 5 Puan Döviz: 2 Puan	
Yatırım Yeri Tahsisi	Var	Var	Var	
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	20	25	40
	İndirim Oranı (%)	55	60	80
SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ	Destek Süresi (Yıl)	3	5	7
	Yatırıma Katkı Oranı (%)	15	20	35

Not: İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu: 15-37)düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2022 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için; Bölgesel ve stratejik teşvik uygulamaları kapsamında vergi indirimi desteğinde uygulanacak yatırıma katkı oranları her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirimi tüm bölgelerde %100 olmak üzere teşvik belgesi üzerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın uygulanır.

İmalat sanayii ile turizme yönelik yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki inşaat işlerine ilişkin mal teslimleri ve hizmet ifaları 31/12/2025 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır.

Tablo 12: Konya’da Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler Ve Asgari Sabit Yatırım Tutarları

Kaynak: MEVKA Yatırım Teşvik Sistemi Rehberi, TC Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2022

Sektör Kodu	US-97 Kodu	Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	2. Bölge Asgari Sabit Yatırım Tutarı
1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnotlarda belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	3 Milyon TL
2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	3 Milyon TL
3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 5’te belirtilen yatırım konuları hariç)	3 Milyon TL
4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8’de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenmesi konusunda komple yeni yatırım için 10 Milyon TL **
			Modernizasyon cinsindeki kısa elyaf iplikçiliği ve diğer elyaf iplikçiliği yatırım konularında 3 Milyon TL
5	18	Giyim eşyası imalatı	3 Milyon TL
8	1912 veya 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb. imalatı	3 Milyon TL
9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 Milyon TL
10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı ***	3 Milyon TL
24	2695.1	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı	3 Milyon TL
27	2720, 273, 2710.8.02	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 Milyon TL
28	28	Metal Eşya	3 Milyon TL
30	29	Makine ve teçhizat imalatı ***	3 Milyon TL
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı ***	3 Milyon TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı****	3 Milyon TL

36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi*****	3 Milyon TL
38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi ***	3 Milyon TL
39	361, 3692, 3693, 3694, 3699.3.0205, 3699.3.18	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç), müzik aletleri imalatı, spor malzemeleri imalatı, oyun ve oyuncak imalatı, kalem imalatı ile çocuk arabaları ve pusetler ile bunların aksam ve parçaları imalatı	3 Milyon TL
41	5510.1.01,	Oteller	3 Yıldız Üzeri
	5510.2.01,		
	5510.3.02,		
	5510.5.02,		
	4.05.5510		
42	1.03.5510	Öğrenci Yurdu	100 öğrenci
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 m2
44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk ****	3 Milyon TL
45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç) ****	3 Milyon TL
46	8511.0.01-05,	Hastane Yatırımı	Hastane: 3 Milyon TL
	8511.0.99,		
	8531.0.01-03		
	8511.0.01-05,	Huzurevi	Huzurevi: 100 kişi
	8511.0.99,		
	8531.0.01-03		
48	37	Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	3 Milyon TL
49	4020.0.01	Kömür gazı üretimi (sentez gazı)	50 Milyon TL
50		Seracılık	20 dekar

*Karar EK-2'den hazırlanmıştır

** Tekstilin aprelenmesi konusunda komple yeni yatırım için 10 Milyon TL, tevsii yatırım için 5 Milyon TL ve diğer yatırım cinsleri için 3 Milyon TL'dir.

*** Orta-Yüksek Teknolojili yatırım konuları olup, Konya'da yapılacak yatırımlar 4. bölge desteklerinden faydalanacaktır.

**** Öncelikli yatırım konuları olup, Konya'da yapılacak yatırımlar 5. bölge desteklerinden faydalanacaktır.

*****Motorlu kara taşıtları ana sanayinde gerçekleştirilecek asgari 300 milyon TL tutarındaki yatırımlar ve asgari 75 milyon TL tutarındaki motor yatırımları ile asgari 20 milyon TL tutarındaki motor aksamaları, aktarma organları/aksamları ve otomotiv elektroniğine yönelik yatırımlar Öncelikli yatırım konuları olup, Konya'da yapılacak yatırımlar 5. bölge desteklerinden faydalanacaktır.

Konya'da tarım makineleri için sağlanmış bulunan yatırım teşvik belgelerinin gelişimi aşağıdaki gibidir:

Tablo 13: Konya'da Tarım Makineleri için Verilen Yatırım Teşvik Belgeleri

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı,2022

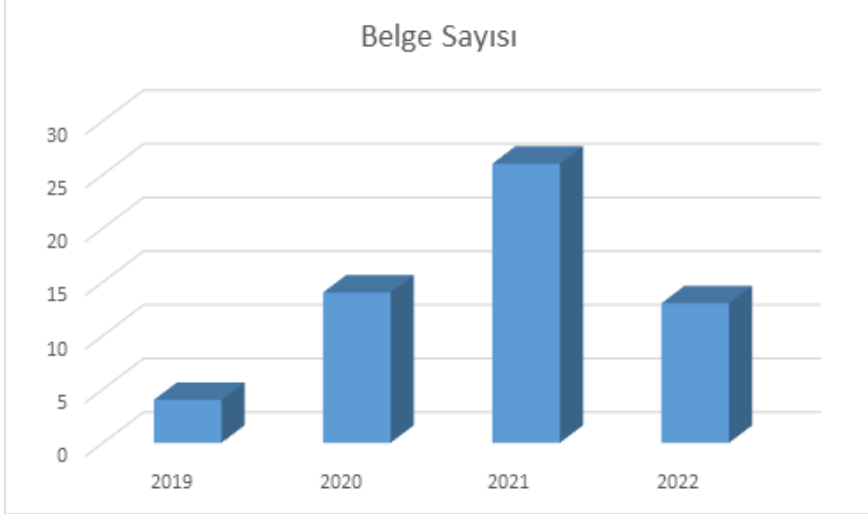
		Belge	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
2019	Konya	4	52	83
	Türkiye	23	384	442
	Konya/Türkiye	17%	14%	19%
2020	Konya	14	374	163
	Türkiye	71	2.673	1049
	Konya/Türkiye	20%	18%	16%
2021	Konya	26	445	216
	Türkiye	94	3.026	934
	Konya/Türkiye	28%	15%	23%
2022	Konya	13	167	141
	Türkiye	90	3.482	1235
	Konya/Türkiye	14%	5%	11%

Yukarıdaki veriler 2019-2021 döneminde sektörde Konya için sağlanan yatırım teşvik belgelerinde hızlı bir yükseliş olduğunu gösteriyor. Bu durum sektör için Konya'daki yatırım eğilimi göstermesi açısından önemli.

Konya 'da tarım makineleri için verilen yatırım teşvik belgelerini seyri aşağıdaki gibidir:

Şekil 6: Yatırım Teşvik Belgesi Sayısı

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı,2022

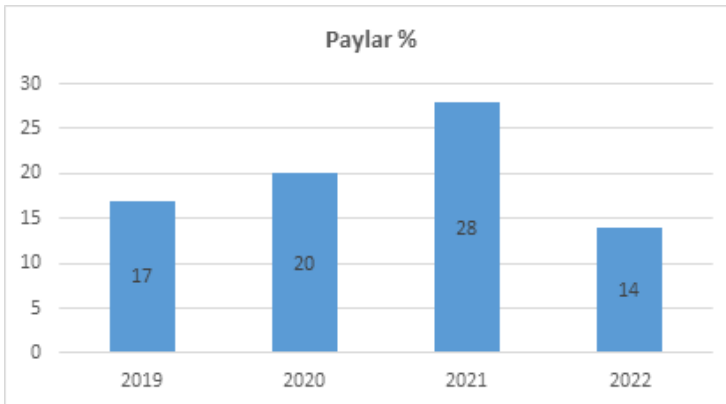

Görüldüğü gibi Konya için sağlanan yatırım Teşvik Belgelerinde 2020 yılında bir önceki yıla göre %250 artış ile çarpıcı bir yükseliş elde edilmiş, bu yükseliş trendi 2021 yılında %85 oranında artış ile devam etmiştir.

Aşağıda Konya için sağlanan belgelerin Türkiye içindeki oranları verilmiştir.

Şekil 7: Konya'ya Sağlanan Yatırım Teşvik Belgelerinin Türkiye İçindeki Payı

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı,2022

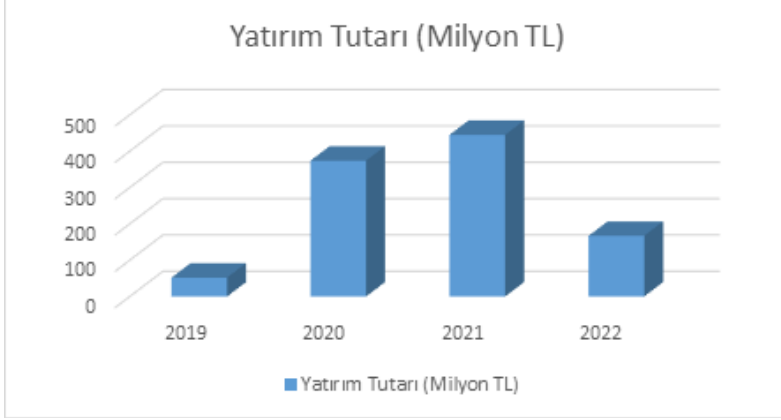

Konya 'da sektöre sağlanan yatırım teşvik belgelerin Türkiye içindeki payında ciddi bir artış görülmekte.

Teşvik Belgesi verilen yatırım tutarlarındaki gelişme ise şöyle:

Şekil 8: Taahhüt Edilen Sabit Yatırım Tutarı

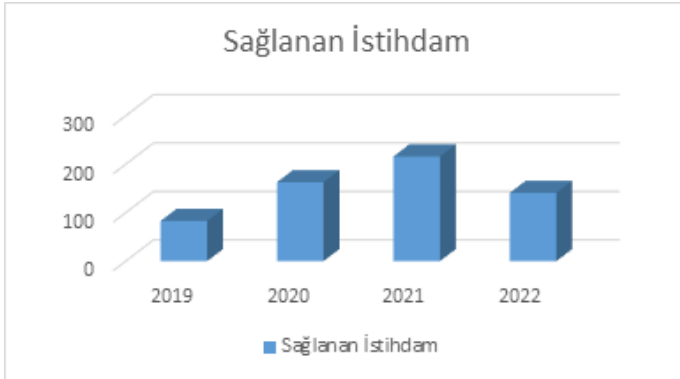
Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı,2022

2020 yılında sabit yatırım tutarında reel bazda %44 oranında bir yükselme görülüyor , 2021 yılında da artış trendi devam ediyor. Taahhüt edilen yatırımlar ile sağlanan istihdamdaki artışta çarpıcıdır.

Şekil 9 : Taahhüt Edilen İstihdam

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı,2022

2020 yılında taahhüt edilen istihdamda %96 artış öngörülmektedir.2021 yılında taahhüt edilen istihdamda yükseliş trendi %33 artış ile devam etmektedir.

MU

MU

SEKTÖREL AVANTAJLAR

Organize sanayi bölgelerinde yer alan işletmelerin sayısında ki artış ve imalatçılar için ham maddeye erişim kolaylığı, bölgede ihtiyaç duyulan tarım mekanizasyon araçlarının büyük bir kısmının yine bölgede imal edilmesine olanak sağlıyor.

Üretim yapısı ve ürün çeşitlendirmede gelinen başarılı nokta, ihracatta artışı da beraberinde getiriyor.

Konya'nın Türkiye'de en geniş tarım alanına sahip olması ve arazi toplulaştırma çabaları sonucu arazilerin büyümesinin daha büyük tarımsal mekanizasyona ihtiyaç doğurması ise sektörde talebi artırıyor.

Yüksek rekabet koşulları altında tarımda verimlilik arayışları artarken, bu durum tarım makinelerine olan talebi de olumlu yönde etkiliyor. Çiftçilerin bilinçlenmesi ve bilgilerinin artmasıyla daha rahat ve verimli çalışma şartlarını aramaları tarım makinelerine olan talebi yükseltiyor.

Konya tarım makineleri sektöründe, organize sanayi bölgelerinde faaliyet gösteren firmalarda görülen artış, sektördeki sanayileşmenin arttığının ve coğrafi toplulaşmanın başladığının

da bir göstergesi. Nitekim sektörde tarım makineleri kümesi oluşturulması ve bir dernek altında faaliyet sürdürülmesi, işletmeler arası işbirliğini tetiklerken, kaynakların verimli kullanımını açısından da önem kazanıyor.

Sektörde, hammadde tedariki açısından hiç bir sorun yok, kapasite gücü ise siparişleri karşılayabilecek düzeyde. Pandemi dönemi tedarik zinciri sorunları büyük oranda çözülmüş görünüyor.(Bölgede ihtiyaç duyulan tüm tarım makineleri yine bölgede üretiliyor, Konya'da yedek parça üreten işletmeler de mevcut.)

Konya, Doğu Anadolu, Akdeniz ve Marmara Bölgelerine yakınlığıyla yurtiçi dağıtım açısından uygun bir noktada. Bu durum pazarlara erişimde Konya'ya avantaj sağlıyor. Yurtdışı satışlarda da, İstanbul ve Mersin Limanlarından sevkiyat, Konya'ya hem ulaşım maliyetleri hem de ürün teslim sürelerine uyum açısından avantaj sağlıyor.

Sektörde birçok ülkeye gerçekleştirilen ihracat, imalatçıların yeni pazar arayışında olmalarına ve pazarlarını çeşitlendirmelerine de katkı sunuyor.

MU

Coğrafi konumu nedeniyle tarih boyunca önemli bir ticaret ve konaklama merkezi olan Konya; il merkezinden kuzey, kuzeybatı, kuzeydoğu, batı, doğu ve güney yönünde uzanan yollarla diğer illere bağlanmaktadır.

Konya-Afyonkarahisar, Eskişehir-Bursa-İstanbul, Konya-Ankara karayolları Ankara ve kuzey batıda bulunan illerle; Konya-Aksaray yolu Nevşehir ili ve kuzey doğu illeriyle; batıya uzanan Konya-Beyşehir yolu Isparta-Denizli-Aydın üzerinden İzmir iliyle bağlantı sağlarken, güneydeki Konya-Karaman yolu ilin Mersin ve Adana'ya ulaşımını sağlar.

Ayrıca Ereğli üzerinden Ankara-Adana karayoluna bağlanan yol ile de hem Adana ve güneydoğu illerine hem de Kayseri üzerinden Karadeniz illerine ulaşım sağlanır. Konya-Seydişehir yolu ise Konya ve İç Anadolu Bölgesini en kısa mesafeden güney kıyılarına ulaştırmaktadır.

Türkiye genelinde 12.000 km olan demiryolu ağının %6,6'sına sahip olan Konya'nın sınırları içinden geçen demiryolu uzunluğu yaklaşık 800km'dir.

Konya'dan demiryolu ulaşımı Yüksek Hızlı Tren (Konya-Ankara/Konya-Eskişehir/Konya-İstanbul), Toros Ekspresi (İstanbul-Konya-Gaziantep), İç Anadolu Mavi Treni (Ereğli-Konya-İstanbul) ve Meram Ekspresi (İstanbul-Konya) hatları ile sağlanmaktadır. Yüksek hızlı tren ile Ankara ve Eskişehir'e 1,5 saatte, İstanbul'a ise 4 saatte gidilmektedir.

Bir adet askeri-sivil havaalanına sahip olan Konya'da havayolu ulaşımı da gün geçtikçe önemini arttırmaktadır. Uluslararası trafiğe hudut kapısı olarak açık olan havaalanı şehir merkezine 20 km uzaklıktadır. Her gün düzenli olarak İstanbul ve İzmir'e uçuşlar gerçekleştirilirken, yaz aylarında da Avrupa'nın çeşitli noktalarına direkt uçuşlar yapılmaktadır.

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE